

Sygn. akt: II C 1514/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marta Karnacewicz
Protokolant:	Agnieszka Ignaszak

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2017 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Centrum S.A. z siedzibą w W.

przeciwko Z. C.

o zapłatę

oddala powództwo

UZASADNIENIE

W dniu 24 czerwca 2016 roku (...) Centrum S.A. z siedzibą w W. wniosło w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od Z. N. (obecnie C.) kwoty 1.185,47 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 410,47 złotych od dnia 20 maja 2015 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 775 złotych od dnia 3 marca 2015 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, iż ww. roszczenie wynika z nieuiszczonych przez pozwaną kwot, należnych powodowi na podstawie łączącej strony umowy nr (...) z dnia 13 sierpnia 2014 roku na sprzedaż paliwa gazowego.

W dniu 24 stycznia 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny przekazał sprawę do tutejszego Sądu na podstawie art. 505³³ § 1 k.p.c.

Pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew.

Na rozprawie w dniu 5 czerwca 2017 roku pozwana stawiała się z opiekunem – mężem J. C., któremu udzieliła ustnego pełnomocnictwa do reprezentowania w przedmiotowej sprawie. Strona pozwana zakwestionowała zawarcie przedmiotowej umowy, podnosząc, iż zostało ono wymuszone przez przedstawiciela handlowego powoda, który wykorzystał nieporadność pozwanej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) Centrum S.A. z siedzibą w W. jest podmiotem prowadzącym działalność m. in. w zakresie wytwarzania, dystrybucji i handlu energią elektryczną i paliw gazowych.

Bezsporne.

W dniu 13 sierpnia 2014 roku powód zawarł z Z. N. (obecnie C.) kompleksową umowę o nr (...) na dostarczanie paliwa gazowego do mieszkania pozwanej przy ul. (...) w S.. Na podstawie ww. umowy powód zobowiązał się sprzedawać Z. N. paliwo gazowe, a Z. N. zobowiązała się do pokrycia wynagrodzenia powoda z tego tytułu.

W momencie zawierania przedmiotowej umowy pozwana Z. N. (obecnie C.) była po operacji usunięcia krwaka mózgu. W szpitalu przebywała prawie rok czasu. Przez ten czas jej mieszkanie stało niezamieszkałe i zostało okradzione. Po przebytych krwaku pozwana była nieporadna i otępiła. Nie miała opieki ani pomocy ze strony osób trzecich. Była wdową i mieszkała sama. Nie wychodziła z domu. W późniejszym okresie została jej przyznana opiekunka z (...), która przynosiła obiady z baru i przygotowywała dla pozwanej śniadania i kolacje. Spędzała u pozwanej ok. 8 godzin dziennie. Pozwanej została przyznana pierwsza grupa inwalidzka.

Po powrocie ze szpitala, pozwaną odwiedził przedstawiciel handlowy powoda, namawiając do zawarcia przedmiotowej umowy z uwagi na „korzystniejsze” warunki i dodatkowe pakiety medyczne z dostępem do lekarzy specjalistów. W tamtym momencie w mieszkaniu pozwanej nie była obecna opiekunka pozwanej. Przedstawiciel handlowy powoda wykorzystał swoją pozycję i nieporadność pozwanej do zawarcia przedmiotowej umowy. Przedstawił jej ofertę w ten sposób, iż oprócz niższych rachunków za gaz – około 50 złotych co drugi miesiąc, pozwana będzie miała również możliwość skorzystania z usług lekarzy specjalistów bez kolejki. Pozwana nie przeczytała umowy, nie widziała dobrze jej zapisów. Podczas wizyty przedstawiciela handlowego powoda była niemal nieprzytomna, ledwo siedziała. Przedstawiciel powoda został poinformowany przez pozwaną o jej stanie i pobycie w szpitalu w związku z usunięciem krwaka mózgu. Nakłonił pozwaną do zawarcia przedmiotowej umowy. W tamtym okresie pozwana miała zawartą umowę na dostarczanie gazu z (...) sp. z o.o. Nie potrzebowała dodatkowej umowy, tym bardziej w zakresie dodatkowych usług medycznych, skoro w ogóle nie wychodziła z domu i miała zapewnione lekarskie wizyty domowe.

Dowód:

- kompleksowa umowa dostarczania paliwa gazowego z dnia 13 sierpnia 2014 roku wraz z załącznikami, k. 26-29, 50-55 verte;
- warunki grupowego ubezpieczenia klientów, k. 56-56 verte;
- deklaracja przystąpienia do ubezpieczenia, k. 57-57 verte;
- zeznania pozwanej Z. C., k. 73-74;

W dniu 4 grudnia 2014 roku pozwana, poprzez opiekunkę, opłaciła dwa rachunki na kwotę 83,52 złotych i 174,81 złotych, a w dniu 2 stycznia 2015 roku na kwotę 83,52 złotych. Wtedy też z pozwaną zamieszkał jej przyszły mąż J. C., który przejął nad nią opiekę i zainteresował się jej sprawami. W dniu 4 lutego 2015 roku J. C., w jej imieniu, wypowiedział powodowi ww. umowę z uwagi na wymuszenie przez jego pracownika presji do jej podpisania na schorowanej pozwanej.

Dowód:

- wypowiedzenie umowy z dnia 4 lutego 2015 roku, k. 58;
- potwierdzenia wpłat, k. 61;

W dniu 16 lutego 2015 roku powód obciążył pozwaną kwotą 775 złotych tytułem rozwiązania umowy nr (...) przed upływem okresu na jaki została zawarta, z terminem płatności do dnia 2 marca 2015 roku.

Dowód:

- nota obciążeniowa nr (...), k. 30;

- pismo powoda z dnia 16 lutego 2015 roku, k. 59;

W dniu 12 kwietnia 2015 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 174,81 złotych tytułem faktury nr (...) z terminem płatności do dnia 25 marca 2015 roku. Wskazano, iż kwota zaległości na dzień 11 kwietnia 2015 roku wynosi łącznie 174,81 złotych.

W dniu 5 maja 2015 roku (...) Centrum S.A. z siedzibą w W. wystawiło Z. N. (obecnie C.) korygującą fakturę VAT nr (...) do faktury nr (...) na kwotę 1.185,47 złotych tytułem rozliczenia rzeczywistego zużycia gazu w okresie od 1 listopada 2014 roku do 31 marca 2015 roku, z terminem płatności do dnia 19 maja 2015 roku.

W rozliczeniu do faktury wskazano, iż przed korektą szacowane wynagrodzenie powoda za okres od 1 listopada 2014 roku do 31 marca 2015 roku wynosiło 524,43 złote, a po korekcie wzrosło o 60,85 złotych.

W szczegółowym rozliczeniu do faktury wskazano, iż prawidłowe rozliczenie za okres od dnia 1 listopada 2014 roku do dnia 31 marca 2015 roku wynosi 585,28 złotych, w tym 60,85 złotych korekty do poprzedniej faktury. Podano także, iż pozwana zalega z zapłatą za fakturę nr (...) z terminem płatności do dnia 25 stycznia 2015 roku kwotę 174,81 złotych, za notę obciążeniową nr (...) kwotę 775 złotych i za fakturę nr (...) z terminem płatności do dnia 25 marca 2015 roku kwotę 174,81 złotych, łącznie 1.124,62 złote.

Dowód:

- faktura VAT nr (...), k. 23-25;

- wezwanie do zapłaty z dnia 12 kwietnia 2015 roku, k. 62-62 verte.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się niezasadne i podlegało oddaleniu w całości.

W niniejszej sprawie strony łączyła pisemna umowa z dnia 13 sierpnia 2014 roku na kompleksową dostawę paliwa gazowego, na podstawie której powód zobowiązany był do dostawy gazu do mieszkania pozwanej przy ul. (...) w S., a pozwana do zapłaty wynagrodzenia powoda z tego tytułu.

Przede wszystkim wskazać należy, iż umowa kompleksowa, na podstawie której odbywa się dostarczanie paliwa gazowego, należy do kategorii umów nazwanych, o której mowa w art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r. poz. 220) i jest umową zawierającą postanowienia umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii. Natomiast zgodnie z art. 555 k.c. do sprzedaży energii stosuje się przepisy o sprzedaży rzeczy.

W przedmiotowej sprawie pozwana zakwestionowała zawarcie przedmiotowej umowy, podnosząc, iż jej zawarcie zostało wymuszone przez przedstawiciela handlowego powoda, który wykorzystał nieporadność pozwanej.

Na podstawie zebranego w sprawie całokształtu materiału dowodowego, Sąd doszedł do przekonania, iż powód zawierając przedmiotową umowę wykorzystał swoją dominującą pozycję przedsiębiorcy wobec konsumenta, a także nieporadność pozwanej, co należy uznać za sprzeczne z gospodarczym przeznaczeniem prawa i zasadami współzycia społecznego. Podkreślenia wymaga, że przez zasady współzycia społecznego rozumie się ogół obowiązujących w stosunkach między ludźmi reguł postępowania, które za podstawę mają uzasadnienie aksjologiczne, a nie prawne. Odwołują się one do powszechnie uznawanych w całym społeczeństwie lub w danej grupie społecznej wartości i ocen właściwego, przyzwoitego, rzetelnego, lojalnego czy uczciwego zachowania. Zasady te obejmują nie tylko reguły moralne, lecz także obyczajowe (por. np. Z. Radwański (w:) System prawa prywatnego, t. 2, 2002, s. 240 i n.; M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2008, s. 327 – cytowane za komentarzem do art. 58 k.c. Andrzeja Janiak publ.

w LEX). W płaszczyźnie stosunków kontraktowych zasady te wyrażają się istnieniem powszechnie akceptowanych reguł przyzwoitego zachowania się wobec kontrahenta. Szczególne znaczenie mają reguły uczciwości i rzetelności tzw. kupieckiej, których należy wymagać od przedsiębiorcy - profesjonalisty na rynku, a mianowicie przestrzegania dobrych obyczajów, zasad uczciwego obrotu, rzetelnego postępowania czy lojalności i zaufania. Każda ze stron umowy powinna zatem powstrzymać się od wszelkich zachowań, które świadczą o braku respektu dla interesów partnera lub wywołują uszczerbek w tych interesach (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2010 r., IV CSK 555/09, LEX nr 885035). Zgodność czynności prawnej z zasadami współzycia społecznego jest zagadnieniem kontekstu faktycznego, tj. okoliczności danego wypadku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2009 r., IV CSK 157/09, LEX nr 558611).

Przepis art. 58 § 2 k.c. przewiduje nieważność czynności prawnej w razie jej sprzeczności z konkretnymi zasadami współzycia społecznego. Do takiej oceny czynności prawnej może dojść ze względu na cel, do którego osiągnięcia czynność zmierza, rażąco krzywdzące działanie jednej ze stron, zachowanie nieuczciwe, nielojalne lub naruszające interesy osób trzecich. Konieczne jest dokonanie wartościowania zachowania z konkretnymi zasadami współzycia społecznego w kontekście skutku prawnego (pot. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2011 r., I CSK 261/10, LEX nr 784986).

W okolicznościach przedmiotowej sprawy nie można pominąć faktu, iż w momencie zawierania przedmiotowej umowy pozwana Z. C. była po operacji usunięcia krwaka mózgu. W szpitalu przebywała prawie rok czasu. Po operacji pozwana była nieporadna i otepiała. Nie mogła liczyć na pomoc i opiekę ze strony osób trzecich. W takich właśnie warunkach pozwaną odwiedził przedstawiciel handlowy powoda, namawiając do zawarcia przedmiotowej umowy z uwagi na „korzystniejsze” warunki, a także dodatkowe pakiety medyczne z dostępem do lekarzy specjalistów. Pozwanej, jako iż była po operacji usunięcia krwaka mózgu, w tamtym okresie szczególnie zależało na dodatkowej opiece medycznej, w tym przede wszystkim specjalistycznej. Przedstawiciel handlowy powoda obiecał pozwanej, że jeżeli zawrze z nim kompleksową umowę na dostawę paliwa gazowego, to w ten sposób nadprogramowo uzyska ona dostęp do lekarzy różnych specjalności bez konieczności stania w kolejkach. To przekonało pozwaną do zawarcia z powodem przedmiotowej umowy. Pozwana jako osoba starsza i schorowana, działająca w zaufaniu do powoda jako sprzedającego, w łatwy sposób uległa jego namowom. Przedstawiciel powoda był na tyle przekonujący, iż pozwana mimo, że w tamtym okresie nie mogła wychodzić z domu i nawet nie skorzystałaby z obiecanych wizyt lekarskich „bez kolejki”, bo miała zapewnione lekarskie wizyty domowe, a zatem działając zupełnie nieracjonalnie, uległa namowom przedstawiciela handlowego powoda i zawarła z nim umowę na dostarczanie paliwa gazowego. Z perspektywy czasu pozwana sama przyznała, iż po powrocie ze szpitala zachowywała się jakby była „obłąkana” i nie do końca zdawała sobie sprawę z prawdziwych intencji powoda. Pakiety medyczne nie były realizowane. Z umową związane były jedynie umowy ubezpieczenia. W ocenie Sądu zachowanie przedstawiciela handlowego powoda miało na celu zachęcenie pozwanej wszelkimi możliwymi sposobami do zawarcia przedmiotowej umowy, nawet wykorzystując swoją dominującą pozycję wobec pozwanej i jej nieporadność. Taktyka przedstawiciela powoda była nieuczciwa, a przede wszystkim krzywdząca dla pozwanej. Zdaniem Sądu orzekającego takie działanie narusza zasadę przyzwoitego zachowania się wobec kontrahenta, uczciwości i rzetelności kupieckiej, w związku z czym nie może zostać uznane za skuteczne i ważne. Tym bardziej, iż przedstawiciel handlowy miał świadomość stanu zdrowia pozwanej i gdyby nie liczne zapewnienia przedstawiciela handlowego, pozwana nie zdecydowała by się na zmianę dostawcy gazu. W tamtym czasie miała bowiem zawartą standardową umowę z (...) sp. z o.o.

W związku z tym Sąd uznał kompleksową umowę z dnia 13 sierpnia 2014 roku na dostarczanie paliwa gazowego do mieszkania pozwanej przy ul. (...) w S. za nieważną, wobec jej sprzeczności z zasadami współzycia społecznego.

Nawet jednak gdyby uznać, iż powód swoim działaniem nie naruszył zasad współzycia społecznego, to w ocenie niniejszego Sądu na podstawie przedłożonych dokumentów nie zdołał wykazać swojego roszczenia co do wysokości.

Stwierdzić w tym miejscu należy, iż warunkiem koniecznym dla uzyskania przez stronę powodową orzeczenia sądowego uwzględniającego zgłoszone w postępowaniu cywilnym roszczenie jest udowodnienie faktów prawotwórczych dotyczących podnoszonych twierdzeń. Jest to ogólna zasada prawa cywilnego wynikająca z treści

przepisu art. 6 k.c., zgodnie z którym ten kto powołując się na przysługujące mu prawo żąda określonego świadczenia od innej osoby, jest obowiązany udowodnić fakty uzasadniające to żądanie.

Powód jako profesjonalista, od którego wymaga się staranności w wyższym stopniu, powinien ponosić wszelkie konsekwencje związane ze swoją niedokładnością, zaniedbaniem i niekonsekwencją. Mając na uwadze przywołany wyżej przepis art. 6 k.c., Sąd uznał, iż to rzeczą powoda było dążyć do zgromadzenia i przedstawienia Sądowi należytego rodzaju dowodów. Wszelkie zatem zaniechania podejmowania takich działań przez powoda, jego ewentualne zaniechania i przeoczenia, stanowią zarazem wyraz woli strony powodowej i pociągać muszą za sobą niekorzystne dla niej skutki procesowe.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż powód nie wykazał swojego roszczenia co do wysokości. Przede wszystkim podkreślenia wymaga, iż powód przedłożył jedynie fakturę VAT nr (...) na kwotę 1.185,47 złotych, korygującą fakturę VAT nr (...), nie składając jednocześnie dokumentu tej drugiej faktury (nr (...)). W rozliczeniu do faktury nr (...) wskazano, iż przed korektą szacowane wynagrodzenie powoda za okres od 1 listopada 2014 roku do 31 marca 2015 roku wynosiło 524,43 złote, a po korekcie 60,85 złotych. Sąd może jedynie domyślać się, iż chodzi o wzrost należności o kwotę 60,85 złotych w stosunku do uprzednio sporządzonej faktury. Nie składając jednak dokumentu faktury VAT nr (...), powód nie dochował należytej staranności w celu wykazania tej okoliczności. Faktura VAT nr (...) stanowiła bowiem dokument podstawowy w odniesieniu do faktury korygującej nr (...), stąd też jej przedłożenie Sąd uznał za niezbędne. Dodatkowo Sąd powziął wątpliwości do treści niezłożonej faktury nr (...), z uwagi na niewyjaśnione przez powoda rozbieżności. W pozwie powód wskazał, iż domaga się kwoty 410,47 złotych tytułem tej faktury wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 20 maja 2015 roku do dnia zapłaty, natomiast ze szczegółowego rozliczenia wynika, iż występują dwie należności z tej faktury, w różnych wysokościach i z różnymi terminami płatności. W treści szczegółowego rozliczenia do faktury VAT nr (...) podano bowiem, iż pozwana zalega z zapłatą za fakturę nr (...) z terminem płatności do dnia 25 stycznia 2015 roku kwotę 174,81 złotych i za fakturę o tym samym numerze z terminem płatności do dnia 25 marca 2015 roku kwotę 174,81 złotych. Wątpliwości w tym zakresie nie zostały wyjaśnione przez stronę powodową.

Dodatkowo w okolicznościach niniejszej sprawy za nieuzasadnione uznać należy obciążenie pozwanej karą umowną w kwocie 775 złotych, wskazaną w nocie obciążeniowej nr (...). Przedstawiciel handlowy powoda namawiając pozwaną do zawarcia przedmiotowej umowy, wykorzystał bowiem swoją pozycję i nieudolność pozwanej. Pozwana przebywała w szpitalu prawie rok czasu. Przez ten czas jej mieszkanie stało niezamieszkałe i zostało okradzione. Po przebytych krwaku była nieporadna i otepiała. Nie miała opieki ani pomocy ze strony osób trzecich. Była wdową i mieszkała sama. Nie wychodziła z domu. W późniejszym okresie została jej przyznana opiekunka z (...), która przynosiła obiady z baru i przygotowywała dla pozwanej śniadania i kolacje. Spędzała u pozwanej ok. 8 godzin dziennie. Pozwanej została przyznana pierwsza grupa inwalidzka. Przedmiotowa umowa została jednak zawarta pod nieobecność opiekunki pozwanej. Późniejszy opiekun i jednocześnie mąż pozwanej J. C. widząc nadużycie powoda wypowiedział w jej imieniu ww. umowę. W momencie zawarcia przez pozwaną umowy, J. C. nie sprawował jeszcze nad nią opieki i z nią nie mieszkał, w związku z czym nie mógł zarządzić jej podpisania przez pozwaną. Dodatkowo, podkreślenia wymaga, iż powód mimo ciężącym na nim obowiązku nie zdołał wykazać, na jakiej podstawie domaga się kary umownej w takiej wysokości.

Oprócz tego, powód zaniechał rozliczenia wpłat dokonanych przez pozwaną, a podnoszonych przez nią w toku niniejszego postępowania. Nie wiadomo zatem nawet, ile obecnie wynosi zadłużenie pozwanej z tytułu ww. umowy.

Wysokość zadłużenia pozwanej budzi wątpliwości Sądu również z tego względu, iż w wezwaniu do zapłaty z dnia 12 kwietnia 2015 roku powód wskazał, iż zaległości pozwanej na dzień 11 kwietnia 2015 roku wynoszą łącznie jedynie 174,81 złotych, a już w fakturze VAT nr (...) z dnia 5 maja 2015 roku powoływał się na zadłużenie w kwocie znacznie wyższe, tj. 1.185,47 złotych. Powód nie wyjaśnił tych rozbieżności.

Mając na uwadze wszystkie powyższe argumenty Sąd oddalił powództwo w całości.

SSR Marta Karnacewicz